

דו"ח משיבת ועדת ספר־העדר 23.3.92

היא לבצע 2 מתוך 3 דגימות במשק השיתופי. מעבר לשיטה כזו יחסוך כ-250,000 ש"ח בשנה בטווח הארוך, בטווח הקצר כ-25,000 ש"ח בשנה, בשלב זה רק ל-10% מהמשקים השיתופיים יש מערכות זיהוי אוטומטי.

עדי חז: הבשורה היא תוספת אינפורמציה. הבסיס של הענין הוא לדעת את האמת. העליה במהימנות הנתונים לא תומחרה.

עדי הציג הסתייגויות לאיכות הניסוי. לדעתו, רק דגימה יום-יומית מכל חליבה, הן לכמות החלב והן לרכיביו, תתן את התמונה האמיתית. לשינוי שיטת הביקורת יש השלכות בינ"ל:

ייצוא ועמידה בתקנות ICAR (אירגון ביקורת החלב הבינלאומי). בסיכום דבריו חזר והדגיש את החשיבות בהעלאת מהימנות הנתונים של ביקורת החלב.

דן קלי: בהמשך לדבריו של עדי המטרה צריכה להיות, עליה במהימנות האומדנים ברמת הפרט. עם התקדמות הביו־טכנולוגיה מערכת ההשבחה תלויה יותר ויותר בפרט הבודד. כל דבר שיכול להעלות את אמינות הנתונים יש ללכת עליו. הצעתו לקבל את חלופה 2, קליטת נתוני הזיהוי האוטומטי.

יאיר: מנסיון במקומות בהם רפתנים עוזרים למבקר בנושא ערבוב הדגימות, התוצאות שמתקבלות אינן טובות. דגימה על ידי אדם לא־מקצועי יכולה ליצור בעיות, למרות שהעבודה נראית פשוטה. בקשר לביצוע הביקורת, ישנם משקים שללא נדנוד מצד המבקר, הרבה ביקורות חלב חודשיות היו מתבטלות.

העברת הנתונים ממשקי הזיהוי האוטומטי למערכת המרכזית עדיין לא סגורה. קיים הפרש

ועדת ספר־העדר התכנסה לדיון שלשה נושאים, שהחלטה בהם עשויה להוות שינוי יסודי בדרך פעולתנו מכאן ואילך. מדובר ב־א) ניסוי ברפת דורות במטרה לבחון, אם ניתן להקטין הוצאות ביקורת החלב על ידי הקטנת מספר הדגימות ביום הביקורת; ב) שילוב הקפא־קזאין במערך הטיפוח; ג) רשימת הפרים לניסוי מקדמי־ההמרה ארה"ב-ישראל. ההשתתפות בדיון היתה ערה, כאן מובאים הדברים בצורה תמציתית ובקיצור.

ניסוי דורות

יהודה ולר הביא את תוצאות הניסוי. המסקנה העיקרית היא שבמשק עם זיהוי אוטומטי הורדה במספר הדגימות ביום הביקורת אינה פוגעת בחיזוי ק"ג חלבון ושומן, אך ישנה ירידה ניכרת בחיזוי אחוז החלבון והשומן. בהמשך הציג אפרים 4 אפשרויות לצורת ביקורת החלב:

- 1 - השארת המצב הנוכחי.
- 2 - תוצאות הזיהוי האוטומטי יועברו ממשקים למערכת ספר העדר, עבודת מבקרי החלב תישאר כפי שהיא.
- 3 - תוצאות הזיהוי האוטומטי יועברו מהממשקים למערכת ספר העדר, מבקר החלב ביום הדגימה יבצע שתי דגימות במשק.
- 4 - כמו חלופה 3, להבדיל מזה שהרפתן מבצע את שתי הדגימות תוך שימוש בשני סטים של ארגזים.

דניאל פרי: מטרת הניסוי היתה להוריד את עלויות הביקורת. כיום דוגמים ביום הביקורת שלוש דגימות. הצעתי להוריד לשתי דגימות באמצעות מבקר החלב. כיום, במשק המושבי מבצעים דגימה אחת מתוך שתיים וכאן ההצעה

קפא-קזאין ושילובו במערך הטיפוח

מיכה הציג את הנושא מההבט המעבדתי והניתוח הכלכלי.

יהודה: ההערכה שגן BB משפיע על ק"ג חלבון בשיעור של 3%, אינה מבוססת. העבודה הגדולה ביותר נעשתה על ידי הנק בובנהוס ושם נמצא, שההשפעה היא על אחוז החלבון תוך ירידה בכמות החלב.

מתוך סקירה של היינס נמצא, שהשפעת הגן היא על כמות החלב. בסה"כ ההשפעה על חמ"מ-טיפוח היא חיובית, השפעת BB על תפוקת הגבינה היא בעייתית. אין מספיק מחקרים ואלה שנמצאו (שלושה) הם על מדגמים קטנים מאד ועל גבינות ספציפיות, בעיקר קשות.

מרדכי: בגזע החום בשווייץ ישנה הוראה מפורשת להזריע עם זרמה הנושאת גן BB פרות שנושאות אלל B.

עדי: אם אין שותפות בין המערכת התעשייתית-שיווקית לרפתן, אין סיבה לכלול תכונה זו באינדקס הסלקציה.

דני: חסר חומר כדי להחליט בנושא זה. באוסטריה בחרו להתעלם מנושא הקפא-קזאין באינדקס הטיפוח. ממליץ לעשות בארץ סקר פרים ופרות.

חיים: יש לבדוק את הפרים הנבחרים. לאחר המחקר נבדוק, האם כדאי להכיל את הקפא-קזאין באינדקס. מציע, לא להעדיף פרים נושאי גן BB.

בסיכום, נתקבלו ההמלצות שהציג מיכה: יש לאמוד שכיחות הגנים באוכלוסית הפרים. יש לבחון את ההבדלים בייצור גבינה מדוגמאות של פרות שונות בגנוטיפ. יש לעדכן את החישוב של ההשפעה הכלכלית לאור הנאמר בשני הסעיפים הקודמים.

בשלב זה, אין הצדקה לשלב את השפעת הגן BB באינדקס הטיפוח.

רשימת הפרים לניסוי מקדמי ההמרה ארה"ב-ישראל

נתקבלה ההצעה. בסיס ההצעה יהיו 34 פרים

בזמני החליבות בין המשקים. יש לבדוק את נוסחת תיקון הדגימה למשקים המושביים. – בעד לצרף את המידע ממשקי זיהוי אוטומטי.

עופר: שפע הנתונים עוזר לממשק ולא דוקא לטיפוח. לביקורת החלב תקנים בינ"ל שעלינו לעמוד בהם. ללא תיגמול נאות לא תהיה לרפתנים מוטיבציה לערוך את הביקורת בעצמם. צריך להתחשב בעובדה שמול פלט ביתן-אהרן עומד פלט תנובה.

מציע לא לשנות את הנוהל הקיים, ולהתמקד בנושא תנובה מול ביתן-אהרן. כמו כן, קיימות בעיות בתוכנות הזיהוי האוטומטי שאינן פשוטות לפתרון.

מרדכי: המידע ברמת הפרה הוא הבסיס. יש לכבד את התקנים הבינ"ל. כמו כן, יש לתת את הדעת על השפעת שעת החליבה של הפרה, ושל גורם ההזנה בקבוצות. אין להסתמך על הרפתנים כתחלופה. במקרה שכן, המ"ב תצטרך להעמיד מפקחים כדי לבדוק את טיב הדגימה.

יהודה: מעבר משלוש ביקורות לשתיים יגרום למערכת שתימצא על סף התקינות.

שמעון: לביצוע עצמי (רפתני) של ביקורת החלב יש הסתייגויות. במקרה זה צריך מפקח שיאשר, אם הרפתן יכול לבצע עצמאית את הביקורת. לדעתו ניתן להעלות את רמת הנתונים מבלי להעלות את ההוצאות.

מיכה: אינו מציע על סמך ניסוי בודד לשנות את אופי הדגימה. המ"ב השקיעה כספים רבים בהקמת מערכת מיחשוב טובה ואין מתקבל על הדעת להזרים לתוכה נתונים פחות טובים.

חיים: לטובת המערכת צריך לשמור שלא להוריד מאמינות הנתונים. הורדת מספר הדגימות וביצוען על ידי הרפתן, זה חיבור של רע עם רע. לעומת זאת, אפשר וצריך להעלות את רמת הנתונים באמצעות העלאת רמת המיחשוב. רצוי מאד לשלב במערכת את קליטת החלב ממערכות זיהוי אוטומטי.

בסיכום, נדחתה ההצעה להקטין את מספר הדגימות ונתקבלה ההצעה לקלוט את נתוני הזיהוי האוטומטי בקשר לנתוני החלב המלאים במערכת ספר-העדר. כמו כן סוכם, שאפרים יכתוב איפיון לחברות המספקות את הציוד.

קבלה חלב ושיווק: יוסל'ה, מנהל אגף החלב ב"תנובה" מסר, שמסיכומי שנת 91' עולה, שיש ירידה בצריכת החלב לנפש ועליה בצריכת השומן. לשנת 92' חולקו מכסות מעבר לכמות הצריכה הצפויה ולכן, יש לצפות לכך שלא עבור כל המכסה המחולקת ניתן יהיה לקבל מחיר מטרם מלא.

הכניסה לחלב כשר לפסח עברה באופן חלק ומסודר.

מסיכומי הרבעון הראשון של שנת 92' מתברר, שיש ירידה של 1.8% בקבלת החלב, (כנראה בגלל ההשוואה לנתוני 91' שהושפעו מהייצור המוגבר של סוף שנת 90'). תכולת השומן בחלב שהתקבל היתה 3.138% ותכולת החלבון 3.027%. תכולת השומן בסל המוצרים שבתכנון היתה 2.92%. העליה בשיווק הגיעה ל-2.2%. נמשכת העליה בצריכת החמאה והיא הגיעה ל-14.5% (בהשוואה לנתוני 91', שבהם היתה עליה של כ-20% בהשוואה לנתוני 90').

מועצת החלב: צבי מסר על תשומת לב שניתנת להגברת השיווק במגזר החרדי. עדיין לא נגמר הטיפול בחלוקת המכסות במגזר המשפחתי של שנת 92'. כן הוא מסר על השינוי בנתוני הצריכה בין הדו"ח הסטטיסטי לבין דו"חות הביצוע. סוכם לפעול כך, שבעתיד לא יהיו הבדלים בין הדו"חות ולבדוק ביסודיות מה הסיבות להבדלים.

תוכנית ניהול מקצועי וכלכלי: הוחלט לאשר את סיכום ההנהלה מ-20.2.92 בנדון, שנשלח לחברים לפני הישיבה.

פינוי משרדי ההתאחדות: נמסר על פסיקת בית הדין העירוני על כך, שתוך שנתיים יש לפנות את המשרדים בת"א.

הקמת מעבדה מרכזית לבדיקת רכיבי חלב לתשלום: נמסר על הטיפול בנושא במועצת החלב וההגיון לקשור מהלך כזה עם המעבדה בביתן אהרון, ריכוז המעבדות לבריאות העטין והעברת משרדי ההתאחדות; הנושא הוא בראשית הטיפול.

סוכם ללכת באופן חיובי לכיוון זה

אשר פרטים אודותם כבר נשלחו לחברים. מכל אותם פרים שיש כבר מזרמתם בארץ יוזמנו 300 מנות, מן היתר יוזמנו 350 מנות.

ככלל, הפרים הם הטובים ביותר בארה"ב לק"ג חלבון ואינם נמוכים מ-0.05 – באחוז חלבון.

אוכלוסית המזרעות תהיינה עגלות לפי אילן יוחסין, בדומה לפרוייקט דלתא ההולנדי.

ועדת ייצוא 5.4.92

הוגש לדיון נייר עבודה, שהוכן על-ידי אלון ודניאל, שעיקרו צורת הקשר של ההתאחדות עם עיגב והתייחסות לנושא הבלעדיות בשטחה של ברית המועצות לשעבר (חבר העמים).

נשמעו הערות וסוכמו הנקודות הבאות:

- תוגש הצעה מתוקנת שתתחשב בהערות שהושמעו.
- מתנגדים למתן בלעדיות לחברת עיגב בכל שטח חבר העמים.

מצורפת ההצעה החדשה, אשר למרות ההחלטה נגד מתן בלעדיות לחברת עיגב בכל שטח חבר העמים, מוצע כן לתת בלעדיות (דניאל ואלון מערערים על ההחלטה). לכן, לאחר עיון של החברים בהצעה, נצטרך לקיים דיון נוסף.

ישיבת מועצת המ"ב 5.4.92

בראשית הישיבה נמסר מידע כללי ומקיף בנושאים שונים שעל סדר יומנו:

חלוקת מכסות לחדשים והקמת שותפויות: דניאל מסר על הפעילות בתחום זה, שכללה החלטת מועצת המנהלים של מועצת החלב, האומרת שמתוספת המכסות החדשות תחולק כמות של עד 10% ליצרנים חדשים. יש בעיה להגדיר, מי זה יצרן חדש. נראה שההגדרה שיצרן חדש הוא יצרן בחמש השנים הראשונות תענה על הבעיה. התקבלה החלטה של הוועדה הבינקיבוצית למדיניות חקלאית המתנגדת להקמת שותפויות.

יש להמשיך בטיפול ובלחץ בנושא זה, כדי למנוע מיסחור המכסות וחלוקה לא נכונה בין הרפתנים הקיימים והחדשים.

פניה למועצת החלב לחדש את קרן הייצוא.

ציוד המחשה ב"שרות להורעה": יש צורך בציוד המחשה בעלות של 15 אלף ש"ח; סוכם להכניס את הנושא לדיון בתקציב 93, עם אפשרות של הקדמה במקרה של מכירות בייצוא.

שיתוף פעולה עם עינב: סוכם לפנות למועצות של האגודות להזרעה, שיקבלו החלטות תוך חודש, אם לתת זכות החלטה מלאה לוועדת הייצוא (שבה חברים נציגי האגודות להזרעה), ומוסדות ההתאחדות בנושא הייצוא.

ישיבת ועדת ממש"ח 5.5.92

בתאריך 5.5.92 התכנסה הוועדה להמשך הדיון על חליבה נכונה. התמקדו בפרטי הפרטים של החליבה: הכנה, הרכבה, הסרה, הגיינה וכן הלאה.

הנושא הנ"ל נדון פעמים רבות בעבר בוועדה ובכינוסים אחרים, אפילו הוצאת מדבקה המדריכה לגבי חליבה נכונה.

נראה, שמעבר לצורך בנקיון, בבדיקה ובמיומנות, נוספה ההגיינה בקול רם יותר. לפי דעת רוב חברי הוועדה, החליבה ההגיינית המלאה היא חליבה נכונה. ללא ספק, השלווה והרגיעה הם ממאפייני החליבה הנכונה. הודגש הצורך בחולבים מקצועיים כדי לבצע את החליבה הנכונה.

כל עוד ההרכבה היא ידנית, יש להקפיד להרכיב את אשכול החליבה ללא איבוד ואקום וללא שאיבת זבל מהרצפה. ישנם הסוברים שיש צורך בעיסוי, בעוד שישנם חברים הטוענים, שאין צורך בעיסוי הפרה הישראלית. כפי הנראה לא ניתן לקבל עטין נקי בלי רחיצה מוקדמת (או צמודה לחליבת הפרה) של העטין. ניגוב עטין הפרה בשלב ההכנה מתקשר לפעולת חיטוי העטין לפני החליבה, וכמוכן לרחיצתו. הדגש על מגבת נייר חד-פעמית. לגבי החיטוי לאחר הסרת המכונה אין ויכוח; פעולה חיונית והכרחית ממדרגה ראשונה. באשר לזליפי ביקורת יש דעות שונות. רוב חברי הוועדה בעד הוצאת זליפים, חלקם בעד זליפים לספל

וכשיתגבשו הדברים לחזור ולדון בנושא.

סיכומי שנת '91 ותחילת שנת '92: הוגשו דפי הסיכום של שנת '91, עם עידכון תוכנית ההשקעות. מסיכום החודשים ינואר ופברואר ניתן לראות עליה של ההוצאות ב-5% מעל התכנון.

ישיבת ועדת ממש"ח 7.4.92

הנושא חליבה נכונה מתקשר לנושאים רבים. לאחר אינפורמציה מפי דניאל, סוכם להקדיש לנושא הנ"ל שתי ישיבות. בישיבה הנוכחית פתח משה איתם והעלה את השאלות והפרטים הקשורים לחליבה נכונה. משה יזם את הנושא והביא לקט ממאמרים ומחקרים בעולם. אחריו השלימו דר' שרן ודר' מרין בנושאי הגיינה וחלב, איכות חלב, טיפול בחלב וכו'. מספר חברים התייחסו באופן כללי לנושא ורובם ציינו, שהבעיה היא לא היעדר הידע, אלא כיצד להעבירו; לפי התוצאות בארץ, כנראה נכשלו בכך.

הפגישה הבאה תהיה ארוכה יותר וחלקה הראשון יהיה סדנה בהנחיית בעל מקצוע. המגמה היא להגיע בסוף הישיבה לגישה אחידה לגבי חליבה נכונה ודרכי הפעולה בהעברת המסר. נקווה להצלחת.

בסיום הישיבה הנ"ל הוצגו על ידי ולי וציון, בשם חברת גוזמן חידושים בציוד חליבה.

ישיבה משותפת לוועדת ייצוא ולהנהלה 5.5.92

עסקת חליפין עגלות/עגלים: העסקה "מתגלגלת" בניהול ההתאחדות ובאחריות כספית של המשקים. מדובר ב-170 עגלות מול 340 עגלים מהונגריה.

קידום המכירות בבולגריה: ההערכה היא שלשוק זה יש פוטנציאל. חיים אשכנזי נוסע לבולגריה (במימון חיצוני), ישה מספר ימים על חשבוננו, כדי לקדם את נושא ייצוא הזרמה.

מכירת מבכירות למצרים: יש כרגע סיכוי לזכות במכרז על 1,000 מבכירות. בתחשיב שנערך הוברר, שכדי לאפשר השגת מבכירות יש צורך בסבסוד של כ-100 \$ למבכירה. מאשרים

ביקורת וחלקם בעד זליפים לרצפה. אין ויכוח לגבי הטיפול ברבע חולה, שלגביו יש לנקוט באמצעים מיוחדים וכמובן, להשתמש בספל ביקורת. היד משמשת מעביר משמעותי של החידקים מעטין לעטין ולכן מומלץ, לפי דעת חברי הוועדה, לחטאה בין פרה לפרה – והכי חשוב, ללבוש כפפות. חברים הדגישו את חשיבות זווית התנוחה של המכונה על העטין באמצעות האביזרים השונים הקיימים בשוק ובחברות השונות המוכרות ציוד חליבה. אשכול החליבה ומשטח עמידת הפרה חייבים להיות נקיים במשך כל החליבה. בהמשך דגו, כיצד להעביר את הנושא לשטח, לרפתנים, כיצד ניתן להחדיר אותו ולשנות ההרגלים הקיימים לגבי החליבה. כל הדרכים כשרות: ימי עיון, קורסים, כנסים, וידאו, שיקופיות, פרסומים וכו'. אך כנראה הדרך העדיפה היא להקים בי"ס לחליבה, בו יתאמנו הרפתנים. בעזרת הדרכה נכונה ואווירה מתאימה ילמדו לחלוב נכון, כך סוברים כל החברים שהשתתפו בישיבה. נראה לי, שלמרות שלא היתה הסכמה בכל הנושאים, מיצינו את נושא החליבה הנכונה ועתה יש לגשת לעבודה הקשה בשדה. יש סיכוי, שרוב המדריכים ידברו בשפה אחת ויהיו "כאיש אחד". (רשם: אחיעם שני).

סיור מקצועי באירופה

התאחדות מגדלי בקר בישראל וההתארגנויות האזוריות מתכננות סיור מקצועי באירופה. על פי המתוכנן יימשך הסיור כ־21 יום ועלותו נאמדת בכ־\$2.000 **על חשבון המשתתפים/המשקים**. המועד הסופי טרם נקבע; תאריכים מועדפים: אוקטובר 1992 או מאי 1993.

רפתנים שיש ברצונם להשתתף בסיור, מתבקשים להתקשר עם ה.מ.ב. או ישירות לח' צביקה קידר, התארגנות הרפת גרנות.